

Ulkoasiainvaliokunta

Torstai 15.4.2021 klo 12.00—13.00

Läsnä

puheenjohtaja Mika Niikko ps
varapuheenjohtaja Erkki Tuomioja sd
jäsen Eva Biaudet r
jäsen Inka Hopsu vihr
jäsen Saara Hyrkkö vihr
jäsen Kimmo Kiljunen sd (1 osittain)
jäsen Johannes Koskinen sd (5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21) (4 osittain)
jäsen Katri Kulmuni kesk
jäsen Tom Packalén ps
jäsen Jaana Pelkonen kok
jäsen Kristiina Salonen sd
jäsen Mikko Savola kesk
jäsen Juha Sipilä kesk
jäsen Ville Tavio ps
jäsen Anne-Mari Virolainen kok
varajäsen Elina Lepomäki kok (1, 2, 3) (4 osittain)
varajäsen Jouni Ovaska kesk (5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21) (4 osittain)
varajäsen Sakari Puisto ps

Sihteerit

valiokuntaneuvos Tiina Larvala
valiokuntaneuvos Jonna Laurmaa

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 16 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valiokunnan viralliset etäkokoukset

Valiokunta päätti eduskunnan työjärjestyksen 80 b §:n 1 momentin nojalla valiokunnan kokoontumisesta etäkokoukseen

Pöytäkirja UaVP 12/2021 vp

4. Kansainvälisen valuutta- ja rahoituskomitean (IMFC) sekä Maailmanpankin ja IMF:n yhteisen kehityskomitean (DC) kevätkokoukset 8.-9.4.2021

Valiokunnan oma asia O 11/2021 vp

Liiteasiakirja VM_raportti kevätkokoukset 2021 ; A 4

Asiantuntijalausunto O 11/2021 vp UaV 15.04.2021 finanssineuvos Minna Nikitin, valtiovarainministeriö Asiantuntijalausunto

Asiantuntijalausunto O 11/2021 vp UaV 15.04.2021 vanhempi ekonomisti Henna Karhapää, Suomen Pankki Asiantuntijalausunto

Asiantuntijalausunto O 11/2021 vp UaV 15.04.2021 yksikönpäällikkö Pekka Hirvonen, ulkoministeriö Asiantuntijalausunto

Valmistelu

Kirjallinen menettely 6.4.2021

Raportointi

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- valtiovarainministeri Matti Vanhanen, valtiovarainministeriö
- erityisavustaja Riikka Pakarinen, valtiovarainministeriö
- finanssineuvos Kristina Sarjo, valtiovarainministeriö
- finanssineuvos Minna Nikitin, valtiovarainministeriö, liite
- finanssineuvos Pekka Morén, valtiovarainministeriö
- neuvonantaja Kristiina Karjanlahti, Suomen Pankki
- vanhempi ekonomisti Henna Karhapää, Suomen Pankki, liite
- yksikönpäällikkö Pekka Hirvonen, ulkoministeriö, liite
- ylitarkastaja Marko Berglund, ulkoministeriö

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

Merkittiin selvitys saaduksi.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Valtioneuvoston selvitys: Myanmar/Burma tilanteen johdosta asetettujen rajoittavien toimenpiteiden muuttaminen

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 3/2021 vp

Liiteasiakirja EU/YUTP/EDUSKUNNALLE TIEDOTTAMINEN/ Myanmar/Burma tilanteen johdosta asetettujen rajoittavien toimenpiteiden muuttaminen ; A 5

Asia on saapunut eduskuntaan.

Kirjallinen menettely 19.3.2021

Merkittiin selvitys saaduksi.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

Pöytäkirja UaVP 12/2021 vp

6. Valtioneuvoston selvitys: Kertomus Suomen valtionhallinnon osallistumisesta kumppanuusyhteistyöhön Naton kanssa vuonna 2020

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 4/2021 vp

Liiteasiakirja ulkoministeriön muistio 26.3.2021 ; A 6

Asia on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta päätti kuulla asiantuntijoita.

Valiokunta lähetti asian tiedoksi puolustusvaliokuntaan.

7. Valtioneuvoston selvitys: EU:n yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan sekä puolustusyhteistyön kehittäminen; Eurooppa-neuvoston 15.12.2016 seuranta

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 3/2017 vp

UTP-jatkokirjelmä UTPJ 8/2017 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 17/2017 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 22/2017 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 24/2017 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 25/2017 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 26/2017 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 28/2017 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 5/2018 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 7/2018 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 14/2018 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 24/2018 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 33/2018 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 35/2018 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 8/2019 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 10/2019 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 5/2021 vp

Valtioneuvoston UTP-jatkokirjelmä UTPJ 5/2021 vp ; A 7

Liiteasiakirja EU:n yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan sekä puolustusyhteistyön kehittäminen; pysyvän rakenteellisen yhteistyön kansallinen toimeenpanosuunnitelma; Suomen vastaus 2021

Jatkokirjelmä UTPJ 5/2021 vp - UTP 3/2017 vp on saapunut eduskuntaan.

Merkittiin tiedoksi, että seuraavat asiantuntijat on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 24.3.2021:

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- puolustusministeri Antti Kaikkonen, puolustusministeriö
- hallitusneuvos, yksikönpäällikkö Tarja Jaakkola, puolustusministeriö

Valiokunta päätti lähettää mahdollisia toimenpiteitä varten puolustusvaliokuntaan jatkokirjelmän UTPJ 5/2021 vp - UTP 3/2017 vp.

Merkittiin selvitys saaduksi.

8. Turkki -ajankohtaiskatsaus

Valiokunnan oma asia O 44/2020 vp

Pöytäkirja UaVP 12/2021 vp

Merkittiin tiedoksi, että seuraavat asiantuntijat on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 19.3.2021:

Valiokunnassa oli kuultavana:
- suurlähettiläs Ari Mäki, ulkoministeriö

9. Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto talouden ja rahoitusjärjestelmän roolista EU:n strategisen autonomian vahvistamisessa

Valtioneuvoston E-selvitys E 24/2021 vp

Liiteasiakirja Komission tiedonanto talouden ja rahoitusjärjestelmän roolista EU:n strategisen autonomian vahvistamisessa

Asia on saapunut ulkoasiainvaliokuntaan tiedoksi.

Valiokunta päätti ryhtyä käsittelemään asiaa.

Valiokunta päätti kuulla asiantuntijoita.

10. Valtioneuvoston selvitys: WTO:n useanväliset aloitteet; tilannekatsaus

Valtioneuvoston E-selvitys E 26/2021 vp

Liiteasiakirja WTO:n useanväliset aloitteet; tilannekatsaus

Asia on saapunut ulkoasiainvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta merkitsi asian tiedoksi.

Valiokunta päätti, ettei asian johdosta ryhdytä enempään toimenpiteisiin.

11. Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto EU:n kauppapolitiikan tarkastelusta

Valtioneuvoston E-selvitys E 31/2021 vp

Liiteasiakirja Komission tiedonanto EU:n kauppapolitiikan tarkastelusta

Asia on saapunut ulkoasiainvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta päätti ryhtyä käsittelemään asiaa.

Valiokunta päätti kuulla asiantuntijoita.

12. Valtioneuvoston selvitys: Suomen hallituksen toiminta EU-tuomioistuinasioissa ja EU rikkomusasioissa 1.1.-31.12.2020

Valtioneuvoston E-selvitys E 32/2021 vp

Liiteasiakirja Suomen hallituksen toiminta EU-tuomioistuinasioissa ja EU rikkomusasioissa 1.1.-31.12.2020

Asia on saapunut ulkoasiainvaliokuntaan tiedoksi.

Valiokunta merkitsi asian tiedoksi.

Pöytäkirja UaVP 12/2021 vp

Valiokunta päätti, ettei asian johdosta ryhdytä enempiin toimenpiteisiin.

13. Valtioneuvoston selvitys: EU:n ja Kanadan välinen CETA-sopimus; neuvottelut sopimuksesta ammattipätevyyden vastavuoroisesta tunnustamisesta arkkitehtien osalta

Valtioneuvoston E-selvitys E 33/2021 vp

Liiteasiakirja EU:n ja Kanadan välinen CETA-sopimus; neuvottelut sopimuksesta ammattipätevyyden vastavuoroisesta tunnustamisesta arkkitehtien osalta

Asia on saapunut ulkoasiainvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta merkitsi asian tiedoksi.

Valiokunta päätti, ettei asian johdosta ryhdytä enempiin toimenpiteisiin.

14. Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto palauttamista ja takaisinottoa koskevan yhteistyön tehostamisesta osana oikeudenmukaista, tuloksellista ja kattavaa EU:n muuttoliikepolitiikkaa

Valtioneuvoston E-selvitys E 38/2021 vp

Liiteasiakirja Komission tiedonanto palauttamista ja takaisinottoa koskevan yhteistyön tehostamisesta osana oikeudenmukaista, tuloksellista ja kattavaa EU:n muuttoliikepolitiikkaa

Asia on saapunut ulkoasiainvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta päätti ryhtyä käsittelemään asiaa.

Valiokunta päätti kuulla asiantuntijoita.

15. Valtioneuvoston selvitys: EU:n sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskeva kolmas EU:n toimintasuunnitelma (GAP III) – kunnianhimoinen ohjelma sukupuolten tasa-arvon ja naisten vaikutusvallan lisäämiseksi EU:n ulkoisissa toiminnaissa

Valtioneuvoston E-selvitys E 156/2020 vp

Merkittiin tiedoksi, että seuraavat asiantuntijat on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 23.3.2021:

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- suurlähettiläs Katri Viinikka, ulkoministeriö
- tasa-arvoneuvonantaja Eeva-Maria Mikkonen-Jeanneret, ulkoministeriö

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

16. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Thaimaan kuningaskunnan kumppanuutta ja yhteistyötä käsittelevän puitesopimuksen neuvottelemisesta (Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Thaimaan kuningaskunnan välinen puitesopimus)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 10/2011 vp

Pöytäkirja UaVP 12/2021 vp

Liiteasiakirja Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Thaimaan kuningaskunnan kumppanuutta ja yhteistyötä käsittelevän puitesopimuksen neuvottelemisesta (Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Thaimaan kuningaskunnan välinen puitesopimus) Valtioneuvoston U-jatkokirjelmä UJ 2/2021 vp

Ulkoasiainvaliokuntaan on saapunut jatkokirjelmä UJ 2/2021 vp - U 10/2011 vp mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta merkitsi asian tiedoksi.

Valiokunta päätti, ettei asian UJ 2/2021 vp - U 10/2011 vp johdosta ryhdytä enempiin toimenpiteisiin.

17. Valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko

Valtioneuvoston selonteko VNS 4/2020 vp

Merkittiin tiedoksi, että seuraava asiantuntija on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 24.3.2021:

Valiokunnassa oli kuultavana:
- suurlähettiläs Markku Keinänen, ulkoministeriö

18. Valtioneuvoston selonteko EU-politiikasta

Valtioneuvoston selonteko VNS 7/2020 vp

Asiantuntijalausunto VNS 7/2020 vp UaV 15.04.2021 ohjelmajohtaja Juha Jokela, Ulkopoliittinen instituutti Asiantuntijalausunto ; A 18
Asiantuntijalausunto VNS 7/2020 vp UaV 15.04.2021 johtaja, vaikuttaminen Rilli Lappalainen, Suomalaiset kehitysjärjestöt - Finnish Development NGOs Fingo ry Asiantuntijalausunto ; B 18
Asiantuntijalausunto VNS 7/2020 vp UaV 15.04.2021 erityisasiantuntija Jesse Jääskeläinen , Eurooppalainen Suomi Asiantuntijalausunto ; C 18
Asiantuntijalausunto VNS 7/2020 vp UaV 15.04.2021 johtava asiantuntija Janica Ylikarjula, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry Asiantuntijalausunto ; D 18
Asiantuntijalausunto VNS 7/2020 vp UaV 15.04.2021 Eurooppa-tutkimuksen keskuksen ma. johtaja Timo Miettinen, Helsingin yliopisto, Eurooppa-tutkimuksen keskus Asiantuntijalausunto ; E 18
Asiantuntijalausunto VNS 7/2020 vp UaV 13.04.2021 johtaja, vaikuttaminen Rilli Lappalainen, Suomalaiset kehitysjärjestöt - Finnish Development NGOs Fingo ry Asiantuntijalausunto ; F 18
Valiokunnan lausuntoluonnos Valtioneuvoston selonteko EU-politiikasta ; G 18

Merkittiin tiedoksi, että seuraava asiantuntija on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 17.3.2021:

Valiokunnassa olivat kuultavana:
- eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen, valtioneuvoston kanslia
- EU-asioiden erityisavustaja Pilvi-Elina Kupias, valtioneuvoston kanslia
- EU-erityisasiantuntija Marko Mäntylä, valtioneuvoston kanslia

Merkittiin tiedoksi, että seuraavat asiantuntijat on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 19.3.2021:

Valiokunnassa olivat kuultavana:

Pöytäkirja UaVP 12/2021 vp

- ulkoministeri Pekka Haavisto, ulkoministeriö
- lähetystöneuvos Elina Poikonen, ulkoministeriö

Merkittiin tiedoksi, että seuraavat asiantuntijat on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 23.3.2021:

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- osastopäällikkö Ilkka-Pekka Similä, ulkoministeriö
- apulaisosastopäällikkö Tanja Jääskeläinen, ulkoministeriö
- osastopäällikkö Satu Santala, ulkoministeriö

Merkittiin tiedoksi, että seuraavat asiantuntijat on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 24.3.2021:

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- puolustusministeri Antti Kaikkonen, puolustusministeriö
- erityisasiantuntija Ilmari Uljas, puolustusministeriö

Merkittiin tiedoksi, että seuraavat asiantuntijat on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 6.4.2021:

Valiokunnassa oli kuultavana:

- Suomen pysyvä edustaja Euroopan unionissa, suurlähettiläs Marja Rislakki, ulkoministeriö

Merkittiin tiedoksi, että seuraavat asiantuntijat on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 8.4.2021:

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- osastopäällikkö Pilvi-Sisko Vierros-Villeneuve, ulkoministeriö
- apulaisosastopäällikkö Janne Kuusela, puolustusministeriö

Merkittiin tiedoksi, että seuraavat asiantuntijat on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 9.4.2021:

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- suurlähettiläs Juha Ottman, ulkoministeriö
- suurlähettiläs Markku Virri, ulkoministeriö

Merkittiin tiedoksi, että seuraavat asiantuntijat on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 13.4.2021:

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- johtaja, vaikuttaminen Rilli Lappalainen, Suomalaiset kehitysjärjestöt - Finnish Development NGOs Fingo ry, liite
- johtava asiantuntija Janica Ylikarjula, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, liite

Pöytäkirja UaVP 12/2021 vp

Merkittiin tiedoksi, että seuraavat asiantuntijat on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 14.4.2021:

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- ohjelmajohtaja Juha Jokela, Ulkopoliittinen instituutti, liite
- Eurooppa-tutkimuksen keskuksen ma. johtaja Timo Miettinen, Helsingin yliopisto, Eurooppa-tutkimuksen keskus, liite
- erityisasiantuntija Jesse Jääskeläinen, Eurooppalainen Suomi, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

19. Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle EU:n sekä Kiinan kansantasavallan välisen investointisopimuksen neuvottelemisesta (Kiinan kanssa tehtävä investointisopimus)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 12/2021 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle EU:n sekä Kiinan kansantasavallan välisen investointisopimuksen neuvottelemisesta (Kiinan kanssa tehtävä investointisopimus); A 19

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun loppuun.

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Kpl 1: Ed. Pelkosen esityksestä päätettiin yksimielisesti lisätä kappaleen loppuun uusi virke, joka kuuluu seuraavasti: ”EU:ssa tulee jatkaa strategista ja kokonaisvaltaista pohdintaa EU:n ja Kiinan välisistä suhteista tulevaisuudessa.”

Uusi kpl 3 b: Ed. Tuomiojan ehdotuksesta päätettiin yksimielisesti lisätä lausuntoon uusi kappale nykyisen kappaleen kolme perään. Uusi kappale kuuluu seuraavasti: ”Sopimus myös osaltaan vahvistaa osapuolten sitoutumista sääntöpohjaiseen monenkeskiseen yhteistyöjärjestelmään. Tätä on pidettävä tärkeänä aikana, jolloin tätä yhteistyöjärjestelmää on kyseenalaistettu ja heikennetty useilta tahoilta.”

Kpl 11: Ed. Koskisen ehdotuksesta päätettiin yksimielisesti muokata kappaleen kolmas virke seuraavaan muotoon: ”Valiokunta pitää tärkeänä, että valtioneuvoston kantaa täydennetään tältä osin, ja että Suomi vaikuttaa siihen, että EU panostaa jatkossa vahvasti investointisopimuksen kestävästä kehityksestä koskevien tavoitteiden saavuttamiseen.”

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Pöytäkirja UaVP 12/2021 vp

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

20. Muut asiat

-

21. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on perjantaina 16.4.2021 klo 11.00

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Jonna Laurmaa